

HANGON KAUPUNKI
HANGÖ STAD

Utvärderingsberättelse 2020

Hangö stads revisionsnämnd
2017-2020

INNEHÅLL

1. Revisionsnämnd	3
2. Fullföljandet av verksamhetsmässiga och ekonomiska målsättningar.....	4
2.1 Allmänt om ekonomin.....	4
2.2 Budgetens utfall.....	5
2.3. Balansering av ekonomin.....	8
2.4. Fullföljandet av ekonomiska och funktionsmässiga målsättningar för de centrala funktionerna.....	9
3. Ordnandet av den interna kontrollen, koncerntillsynen samt riskhanteringen	11
4. Övrigt	14
5. Sammandrag	16

UTVÄRDERINGSBERÄTTELSE FÖR ÅR 2020 Hangö stads stadsfullmäktige

1. Revisionsnämnd

För mandatperioden 2017-2020 har av stadens fullmäktige följande revisionsnämnd valts:

Ordinarie medlem

Yrjö Sahlstedt
Marko Reitamaa
Mona Nyström-Hansen
Marie Koskinen
Timo Riikkilä
Esko Tolvanen
Gun Augustsson-Sula
Katja Mäkelä
Henrik Väisänen

Ställföreträdare

Johan Signell
Emilia Karvinen
Mikaela Mattsson
Dick Carstens
Riitta Tamminen-Tallgrén
Tuula Buch
Johan Puumala
Timo Jansson
Markku Autero

Till ordförande valdes Yrjö Sahlstedt och till viceordförande Marko Reitamaa.

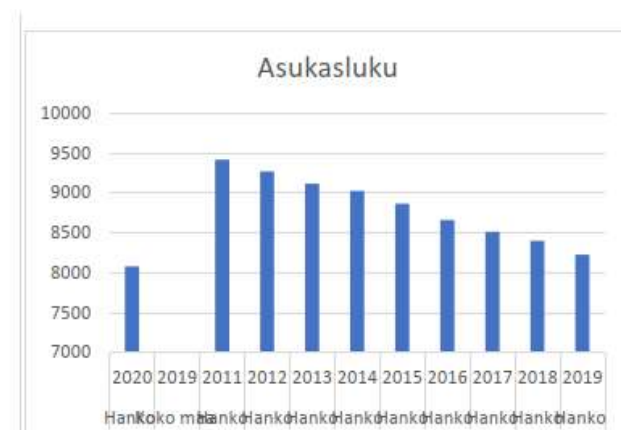
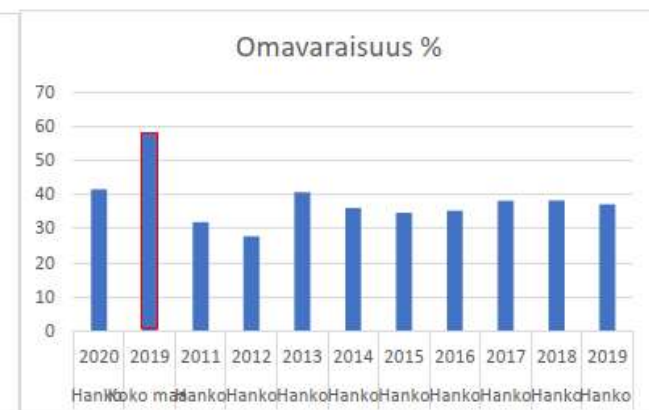
För fullföljandet av sin uppgift har revisionsnämnden bekantat sig med förvaltningsorganens protokoll, budgeten för år 2020, ekonomiplanen för åren 2021-2023, bokslutet och verksamhetsberättelsen för år 2020 samt revisionsrapporter. Revisionsnämnden har hört ledande tjänstemän och, i enlighet med skilt godkänt program, bekantat sig med valda tyngdpunktsområden. Revisionsnämnden har, med anledning av år 2020 samlats 7 gånger.

Den lagstadgade revisionen har utförts av Oy BDO Auditor Ab. Som ansvarig revisor har fungerat OFGR, GR Tove Lindström-Koli, som biträdande revisorer OFGR, CGR Andreas Holmgård, OFGR, GR Mark Lassfolk och revisor Niko Nyberg. Lassfolk har fungerat som sekreterare för revisionsnämnden.

Efter att ha slutfört sitt arbetsprogram utfärdar revisionsnämnden för stadsfullmäktige följande utvärderingsberättelse:

2. Fullföljandet av verksamhetsmässiga och ekonomiska målsättningar

2.1. Allmänt om ekonomin

Räkenskapsperiodens resultat år 2020 uppvisade ett överskott om 4,5 milj. €, vilket är klart bättre än fjolårets underskott om 0,27 milj. € samt såväl den ursprungliga som den justerade budgeten. Den ursprungliga budgeten utgick från ett positivt resultat om 0,226 milj. € medan den justerade budgeten visade ett överskott om 0,468 milj. €

Vid analysen av räkenskapsperiodens resultat bör beaktas att år 2020 varit ett mycket avvikande år till följd av Covid-pandemin. Staten har tilldelat extra statsandelar åt kommunerna och skatteintäkterna har påverkats gynnsamt av rytmstörningen i omväxlingen till inkomstregistret år 2019. Hangös statsandelar var 2,73 milj. € större än ursprungligen budgeterat och 3,27 milj. € större än år 2019, samtidigt som skatteintäkterna år 2020 var 0,7 milj. € större än år 2019. Pandemin har även haft en kostnadsminskande effekt, som utföll 1,3 milj. € mindre än ursprungligen budgeterat och 1,0 milj. € lägre än år 2019 då efterfrågan på tjänster inte till alla delar var på "normal" nivå. Således anser revisionsnämnden det kunna konstateras att en stor del av årets goda resultat hänförs till poster av engångskaraktär, varmed även framöver användningen av ekonomiska resurser bör vara sparsam.

Koncernens resultat år 2020 uppvisade ett överskott om 7,03 milj. € främst som följd av stadens och samkommunernas goda resultat.

Stadens kumulativa överskott är 11,47 milj. € eller 1.417 €/invånare.

Koncernens kumulativa överskott är i sin tur 19,8 milj. €, dvs 2.450 €/invånare.

Driftsekonomin utföll i sin helhet bättre än den justerade budgeten.

Stadens nettoinvesteringar var 4,55 milj. € jämfört med budgeterade 5,2 milj. €.

Stadens skuldbörda minskade under räkenskapsperioden med 2,9 milj. €.

Stadens skuldbörda var 61,4 milj. €, vilket motsvarar 7.599 €/invånare.

Koncernens skuldbörda var 76,2 milj. €, vilket motsvarar 9.429 €/invånare.

2.2 Balansering av ekonomin i enlighet med kommunallagen

Enligt kommunallagen hör till revisionsnämndens uppgifter bl.a. att utvärdera utfallet av balanseringen av ekonomin under räkenskapsperioden och tillräckligheten av den rådande ekonomiplanen ifall kommunens balans innehåller underskott som saknar täckning.

Kommunallagens kriterier beträffande balansering av ekonomin är de följande:

- "Budgeten och ekonomiplanen bör upprättas så att de förverkligar kommunstrategin och att utgångspunkterna för att sköta kommunens uppgifter säkerställs. I budgeten och ekonomiplanen godkänns målen för kommunens och kommunkoncernens ekonomi.

Ekonomiplanen bör vara i balans eller visa ett överskott. Det upplupna underskottet i kommunens balansräkning bör täckas inom fyra år från året efter bokslutets fastställande". (110 §, delvis)

Om täckning av underskottet inte följes enligt ovannämnda lagstadgade gräns kan utvärderingsförfarandet inledas.

- Utvärderingsförfarandet kan även påbörjas om det per invånare beräknade underskottet i kommunkoncernens senaste bokslut är minst 1 000 euro och i det föregående bokslutet minst 500 euro eller om jämförelsetalen för kommunens finansierings tillräcklighet eller soliditet i två år i rad uppfyller följande gränsvärden: (118 §)
  - 1) kommunkoncernens årsbidrag är negativt utan de enligt lagen om statsandel för grundservice (1704/2009) 30 §:s enliga beviljade diskretionära höjningen av statsandel;
  - 2) kommunens inkomstskatteprocent är minst 1,0 procentenhet högre än samtliga kommuners vägda genomsnittliga inkomstskatteprocent;
  - 3) kommunkoncernens lånebörda överskrider samtliga kommunkoncernens genomsnittliga lånebörda med minst 50 procent;
  - 4) kommunkoncernens relativa skuldsättning är minst 50 procent

Hangö stadskoncerns samt moderkommunens ekonomi har förstärkts under år 2020. Även om bokslutets nyckeltal för år 2020 ännu till vissa delar uppvisar "kännetecken för en kriskommun", medför inte stadens och dess koncerns nyckeltal det kommunallags enliga utvärderingsförfarandet som beskrivits ovan.

Revisionsnämnden konstaterar att i Hangö stads bokslut för år 2020 uppfylls av ovannämnda kriterier punkterna 2 och 4. Vidare kan konstateras att man är mycket nära att överskrida gränsvärdet för kriterium nummer 3.

Stadskoncernens årsbidrag var år 2020 +13.756 milj. €, vilket motsvarar en förbättring om 2,2 milj. € jämfört med år 2019.

Stadens inkomstskattesats var år 2020 21,75 € medan landets genomsnitt 2019 var 19,87 %.

Stadens skuldbörda minskade under 2020, men är trots det fortfarande mycket hög. Hela landets kommunkoncerners medeltal år 2019 var 7.084 €/invånare medan det för Hangö del år 2020 var 9.429 €/invånare. Moderkommunens skuldbörda var 7.599 €/invånare medan landets kommuners genomsnitt år 2019 var 3.342 €/invånare. Således är fortfarande såväl moderkommunens som kommunkoncernens skuldbörda märkbart högre än landets genomsnitt.

Stadens soliditet är 41,53 %, dvs siffran har förbättrats från år 2019 (37,24 %). Relativa skuldsättningen har likväl minskat något och är nu 94,00 % (108,00 % år 2019). Koncernens motsvarande siffror var, soliditet 39,4 % och relativ skuldsättning 80,8 %. Även kommunkoncernens nyckeltal har förbättrats jämfört med föregående år, men nyckeltalet för relativ skuldsättning överskrider fortfarande gränsen för en ekonomi i balans som anges i kommunallagen.

Balansering av ekonomin enligt kommunallagen framöver

Gällande balanseringen av ekonomin lyfter revisionsnämnden fram att framöver kommer delvis nya kriterier att tillämpas för utvärderingsförfarandet. De nya kriterierna tas i bruk år 2022 och beräknas då på bokslutsuppgifter för året 2020.

- 1) förhållandet mellan årsbidraget och avskrivningarna i kommunens koncernresultaträkning är under 80 procent,
- 2) kommunens inkomstskattesats är minst 2,0 procentenheter högre än den vägda genomsnittliga inkomstskattesatsen för alla kommuner,
- 3) beloppet av lån och hyresansvar per invånare i kommunens koncernbokslut överskrider det genomsnittliga beloppet av lån och hyresansvar i alla kommuners koncernbokslut med minst 50 procent,
- 4) koncernbokslutets kalkylmässiga låneskötselbidrag är under 0,8.

För Hangös del kan konstateras att på basen av siffrorna för 2020 uppfylls inte de ovannämnda kriterierna, gällande kriterierna 2 och 3 kan en risk för överskridning av gränsvärdet skönjas.

Även om gränsvärdena i den reviderade kommunallagens § 118 inte överskrids i koncernbokslutet 2020 vill revisionsnämnden fästa uppmärksamhet till stadens höga skuldbörda, vilket utgör en mycket betydande risk för staden och stadskoncernen. Enligt revisionsnämndens mening bör staden framöver sträva till att minska skuldbördan. Enligt revisionsnämndens åsikt bör staden förbereda sig för tidigare nämnda utvärderingskriterier som är undre förändring, genom att formulera ekonomiska och verksamhetsmässiga mål för sina koncernsamfund, genom vilka man kommer åt att påverka dessa lagstadgade kriteriers utfall på koncernnivå.

Under den rådande budget-ekonomiplanen förväntas inte stadens skuldbörda förändras i väsentlig omfattning.

Enligt den rådande budgeten-ekonomiplanen skulle moderns överskott bibehållas och förstärkas årligen enligt det följande.

Budget	Plan	Plan
2021	2022	2023
217.789 €	395.361 €	372.361 €

Revisionsnämnden poängterar fortfarande vikten av särskilt en fungerande och aktiv koncernstyrning och –uppföljning för att med målstyrning och uppföljning kunna påverka koncernsamfundens verksamhet och ekonomi och där via koncernens nyckeltal, enligt vilka i dagsläget de lagstadgade kriterierna för utvärderingen av koncernens ekonomis balans utformas.

Revisionsnämnden föreslår att man i en allt större utsträckning skulle formulera konkreta, mätbara ekonomiska målsättningar för stadens dottersamfund och deras nyckeltal, genom vilka man skulle få möjligheten att påverka koncernbokslutets nyckeltal.

I Hangös stadskoncern har Hamn-bolaget en mycket betydande inverkan, vilket accentuerar koncernstyrningens och -tillsynens vikt i stadens roll som ägare.

I enlighet med föregående år poängterar Revisionsnämnden att särskilt hamnens investeringar och följderna de påför är aspekter som enligt revisionsnämndens mening borde tydligt budgeteras som koncernmål i stadens budget.

Revisionsnämnden konstaterar att såväl stadens koncerndirektiv som direktivet för intern kontroll uppdaterats under år 2020.

I koncernanalysen konstaterar revisionsnämnden att i år resulterade Corona-epidemin i att hamnens resultat utföll sämre än vad man van sig vid under de senaste åren.

Enligt revisionsnämndens mening bör staden inte framöver heller förlita sin ekonomi på hamnen utan utforma sin egen ekonomi så att den är på säker grund även utan inkomstströmmar från hamnen.

2.3 Utfallet av budgeten

Som helhetskonstaterande framhåller revisionsnämnden att budgetdisciplinen varit god under året. Funktions- och projektvisa budgetavvikelser redogörs för i bokslutet och i denna utvärderingsberättelse.

Resultaträkningen

Resultatet för räkenskapsperioden 2020 var ett överskott om 4,5 milj. €, vilket är klart bättre än såväl fjolårets bokslut samt den ursprungliga och den justerade budgeten. Stadens ekonomi har utfallit klart bättre än den justerade budgeten.

Gällande resultatets utformning framhåller revisionsnämnden att uppmärksamhet bör fästas vid bl.a. följande aspekter:

”Positiva aspekter”

- Personalkostnaderna var 0,56 milj. € mindre än planerat.
- Köp av tjänster utföll 0,66 milj. € lägre än budgeterat
- Verksamhetsintäkterna som helhet var 1,94 milj. € större än budgeterat
- Skatteintäkterna överskred den ändrade budgeten 0,59 milj. €
- Räntekostnaderna utföll 0,13 milj. € lägre än budgeterat

Driftsekonomin

Driftsekonomin utföll för hela stadens del bättre än budgeterat och uppvisade ett budgetutfall om 94 procent, vilket innebär en underskridning av anslagen om ~3,19 milj. €.

Helhetsmässigt framhåller revisionsnämnden att stadens driftsekonomi sköts enligt lag och fullmäktiges beslut. Större överskridningar av anslagen fanns för de äldres servicecenter, vars budgetöverskridning var ~166,7 t€ (2 %). Budgetdisciplinen och resultatstyrningen har således fungerat under år 2020.

Investeringsdelen

Staden förverkligade under året investeringar för ca 4,65 milj. €, som motsvarar 89 % av de budgeterade investeringarna. För investeringarna har redogjorts noggrannare i bokslutet. Märkbare överskridningar fanns inte. Försäljningen av tomter underskred budget ca ~837 t€.

Skuldbördans förändring

Stadens skuldbörda har under år 2020 minskat med 2,9 milj. €. Vid årets slut var skuldbördan 61,4 milj. €, dvs 7.599 €/inv. Den kontinuerliga minskningen av stadens invånarantal innebär att lån per invånare inte sjunkit i samma förhållande med den totala skuldbördan. Hela landets kommuners medeltal år 2019 var 3.342 €/invånare, så Hangös läge är mycket sämre än genomsnittet.

Då skuldbördan analyseras bör uppmärksamhet dock fästas vid att stadens koncerninterna lån åt Hangö Hamn på 28,7 milj. €, förfaller till betalning 31.12.2023, så moderstadens nettoskuldsättning är i praktiken 32,7 milj. €, vilket är ca 4.047 euro per invånare och fortfarande mycket hög. Koncernens (staden + dottersamfund) externa skuldbörda är 76,1 milj. euro, 9.428 € per invånare.

2.4. Fullföljandet av ekonomiska och funktionsmässiga målsättningar för de centrala funktionerna

Centralförvaltningen

Funktionella målsättningar

De funktionella målsättningarna har genomförts till väsentliga delar.

Ekonomi

Ekonomi utföll i enlighet med budget.

Sydspetsens miljöhälsa

De verksamhetsmässiga och ekonomiska målen har i huvudsak utfallit. Ekonomi utföll i ~45 t€ mindre än budgeten.

Enheten för interna tjänster

Motgångarna i form av inomhusluftproblem har fortsatt, fastigheter som kräver reparationer finns det ett tjugotal. Man har varit tvungen att hyra utrymningsutrymmen, vilket medfört ökade hyreskostnader.

Även om enhetens verksamhetsmässiga mål i stora drag uppfyllts vill Revisionsnämnden fortfarande poängtera vikten i amorteringen av saneringsskulden samt att saneringsprogrammet baserar sig på tillräckliga utvärderingar av skicket.

Den ursprungliga budgeten utgick från ett verksamhetsbidrag om -0,43 milj. € och efter budgetändring var verksamhetsbidraget -0,65 milj. €. Budgetändringen hänförde sig huvudsakligen till kosthållets försäljningsintäkter som minskades ~0,225 milj. €. Räkenskapsperiodens utfall blev -0,57 milj. €, och underskred således budgeten med ~78 t€.

Grundtryggheten

Verksamhetsmässiga målsättningar

Grundtryggheten har på ett allmänt plan kunnat skapa de grundtrygghetstjänster som invånarna behöver och lagen kräver. Revisionsnämnden fäster uppmärksamhet speciellt vid följande aspekter:

-Hangös kostnader för social- och hälsovård är stora såväl på ett nationellt plan mätt som i jämförelse med HNS-kommuner. Med tanke på den eventuella SOTE-reformen vore det viktigt att kunna påvisa att tjänsterna går att producera kostnadseffektivt för invånarna. Tryck på anpassningen av verksamhetens kostnader förorsakar såväl det minskande invånarantalet som den proportionella tillväxten av antalet ålderstigna invånare.

-Corona-epidemin har föranlett utmaningar för målsättningsenligt utförande av verksamheten på flera vis.

-Enligt revisionsnämndens uppgifter tampas grundtryggheten med diverse interna problem, vilka under perioden har konkretiserats och föranlett utredningsanmälningar till Regionförvaltningsverket och även stadens revisorer. Fallen har berört bl.a. begränsningen av hantering av kunduppgifter samt fel i samband med socialsidans stödbeslut. Enligt revisionsnämndens mening vore det av primär betydelse att möjligast fort finna en konstruktiv lösning genom att förbättra processerna samt den interna kontrollen, så att man inom sektorn kunde koncentrera sig på att utföra de lagstadgade uppgifterna samt på att förbättra arbetsklimatet. Det tom. eventuellt kriminalrättsliga ansvaret förknippat med utförelsen av kund- eller klientuppgifter bör enligt revisionsnämndens mening utredas.

Ekonomi

Grundtrygghetssektorn hölls som helhet i linje med budgetramarna. Nettokostnaderna utföll ~900 t€ lägre än budgeterat. De äldres servicecentral överskred anslaget om ~166,7 t€ (2 %).

Bildningssektorn

Verksamhetsmässiga målsättningar

Revisionsnämndens uppfattning är att de verksamhetsmässiga målsättningarna till väsentliga delar uppnåddes, speciellt vid beaktande av de utmaningar Corona-epidemin föranlett bildningssektorns verksamhet.

Ekonomi

Bildningssektorns utfall totalt är 0,84 milj. € bättre än budgeterat. Resultatenheterna har hållits inom nettokostnadsramarna utan större överskridningar.

Kultur- och medborgarverksamhet

Verksamhetsmässiga och ekonomiska målsättningar

Enligt revisionsnämndens uppfattning har verksamheten skötts i enlighet med de uppsatta målsättningarna, speciellt beaktat effekterna av Corona-epidemin. Budgeten utföll enligt plan.

Miljösektorn

Verksamhetsmässiga målsättningar

De verksamhetsmässiga målsättningarna har till väsentliga delar uppnåtts och deras förverkligande har presenterats i bokslutet. Antalet beviljade lov växte varmed intäkterna därav utföll 21 t€ bättre än budgeterat. Inom miljöården utföll antalet givna utlåtanen större än budgeterat. Fastighetsförrättningarna utföll enligt plan och tomtindelningar gjordes dubbelt mer än planerat.

Enligt revisionsnämndens uppfattning utvecklas dock inte planläggningen i hänförelse till nya tomter samt till stöd för näringslivet på planerat sätt.

Ekonomi

Miljösektorns ekonomi utföll ~205 t€ bättre än det budgeterade.

Tekniska sektorn

Verksamhetsmässiga målsättningar

De verksamhetsmässiga målsättningarna har till väsentliga delar uppnåtts.

Ekonomi

Tekniska enhetens ekonomi utföll 178,7 t€ bättre än budgeterat, avvikelsen hänför sig till försäljningsintäkterna, vilka utföll 86 t€ bättre än budgeterat samt till verksamhetskostnaderna som utföll 164 t€ lägre än budgeterat.

Hangö Vatten -affärsverk

Vattenverkets utfall visade ett överskott om 0,406 milj. €, vilket är 120 t€ bättre än budgeterat. Verksamhetskostnaderna och underskred budget om 43 t€ medan intäkterna utföll 36 t€ lägre än budget. Avskrivningarna utföll 76 t€ lägre än planerat. Investeringsutgifterna var 1,16 milj. €, vilket underskred budgeten ca 0,06 milj. €.

3. Ordandet av den interna kontrollen, koncerntillsynen samt riskhanteringen

Den interna kontrollen

Enligt bokföringsnämndens kommunsektions allmänna anvisning bör kommunstyrelsen i verksamhetsberättelsen redogöra för hur den interna kontrollen och den därtill hörande riskhanteringen ordnats i kommunen, huruvida det uppdragats brister i kontrollen under den gångna räkenskapsperioden och hur den interna kontrollen skall utvecklas under den rådande ekonomiplanepreioden. Motsvarande redogörelse bör även företes för koncerntillsynens del.

I verksamhetsberättelsen ingår ett utlåtande om stadens interna kontroll och koncerntillsynens förverkligande samt utfall. Enligt stadsstyrelsens konstaterande har tillsynen fungerat väl under året. Ett nytt direktiv för internkontroll godkändes under perioden.

Koncernstyrning och kontroll

För koncernstyrningens del styrs kontrollen av stadens förvaltningsdirektiv samt koncerndirektivet som uppdaterats efter att kommunallagen förnyats.

Vidare fäster revisionsnämnden uppmärksamhet vid fallet i ett av koncernbolagen, till vars följd man var tvungen att utföra en specialrevision i bolaget och som även ledde till att ansvarsfrihet inte beviljades för bolagets verkställande direktör och styrelse vid bolagsstämman. I bokslutet saknas ett tydligt ställningstagande över de konstaterade bristerna eller ett omnämnande om händelserna i Hangö Hamn, vilka ledde till en

specialrevision samt till att ansvarsfrihet inte beviljades. I bokslutet borde även tas ställning till utvecklingsbehoven i den interna kontrollen under ekonomiplanepreioden.

Hamnbolaget och koncernledningen har enligt revisionsnämndens mening inte informerat tillräckligt öppet om ifrågavarande fall. Enligt revisionsnämnden kunde man ha informerat öppnare om specialrevisionen och om nekandet av ansvarsfriheten utan att sekretessbelagd information eller affärshemligheter hade publicerats.

Även om en stor del av ett kommunaltbolags handlingar ofta är sekretessbelagda, borde man i kommunala bolags verksamhet sträva till öppenhet. Detta är motiverat även på den grunden att individer och sammanslutningar bör ha möjlighet att rikta tillsyn och påverka medelsanvändningen i offentligt ägda bolag. Även om utgångsläget i kommunala bolag är sekretess vad gäller dokument och uppgifter som hänför sig dess affärsverksamhet, borde man dock sträva till att öppet informera om verksamheten åtminstone på en allmän nivå. Enligt revisionsnämndens mening skulle en öppen linje vad gäller informationen även öka förtroendet mot bolaget och dess ledning.

Enligt kommunallagen bör man i koncerndirektivet ge direktiv beträffande kommunbolagens goda förvaltnings- och ledningspraxis. Ett dylikt direktiv har inte utfärdats. Stadens koncernledning har således försummat sin övervakningsuppgift.

I direktivet för god förvaltning bör enligt lag poängteras att ledningen bör i sitt beslutsfattande iaktta noggrannhet. Enligt revisionsnämndens mening kan ordnandet av koncerntillsynen och dess funktionalitet av denna orsak inte anses vara tillräcklig. Om det senare konstateras att hamnbolaget lidit skada till följd av de konstaterade försummelserna bör stadsstyrelsen övervaka att stadens intressen följs i möjliga kommande utredningar och beslutsfattandet.

I verksamhetsberättelsen har mål för koncernsamfundet och koncernrapporteringen stipulerats. Målen har till stor del inte uppnåtts. Om dotterbolagens investeringar har kortfattat informerats i verksamhetsberättelsen, om hamnens investeringsprojekt har dock informerats ganska sparsamt.

De bolagsspecifika målsättningarna är de samma som under föregående räkenskapsperiod och för deras förverkligande redogörs i bokslutet enligt följande:

Konserniyhtiöille asetettujen tavoitteiden toteutuminen

Yleiset tavoitteet (koskee kaikkia tytäryhtiöitä)

- Yhtiön toiminta on järjestetty taloudellisesti, tehokkaasti ja asiakkaiden tarpeet huomioiden.
- Yhtiöiden omistamien rakennusten ylläpito on järjestetty niin, että niiden arvo säilyy.
- osavuosisiraportointi laaditaan vähintään 6 kk välein

Yhtiökohtaiset tavoitteet vuodelle 2020

Hangon Satama Oy

Yhtiön tulos on vähintään 5 % liikevaihdosta

Hangon Vuokratalot Oy

Asuntojen käyttöaste on vähintään 95 %

Oy Hansea dc Ab

Yhtiön vuosikulut eivät ylitä tuloja

Toteutuminen

Hangon Satama Oy:n tulos ennen veroja oli 0,1 milj. €, tavoitteesta jäätin noin 0,5 milj. €.

Oy Hansea dc tilikauden tulos vuonna 2020 oli -31 478,79 euroa, tavoite ei toteutunut.

Hangon Vuokratalot Oy:n asuntojen käyttöaste (79,2 %) jäi selvästi alle tavoitteen.

Sekä konserniohjeet että hallintosäännöt on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 23.5.2017.

Muiden konserniyhtiöille asetettujen yleisten tavoitteiden katsotaan toteutuneen.

Förverkligande av målen för koncernbolagen

Allmänna mål (gäller alla dotterbolag)

- Bolagets verksamhet är ekonomiskt och effektivt ordnat och beaktar kundernas behov
- Underhållet av de byggnader bolagen äger är ordnad så att deras värde bibehålls
- Delårsrapportering görs minst var 6 månad

Bolagsvisa mål för 2020

Hangö Hamn Ab

Bolagets resultat innan skatt är minst 5 % av omsättningen

Hangö Hyreshus Ab

Bostädernas användningsgrad är minst 95 %

Oy Hansea dc Ab

Bolagets kostnader/år överstiger inte intäkterna

Förverkligande

Hangö Hamn Ab:s resultat före skatt var 0,1 milj € euro, resultatet landade ca 0,5 milj. € från målet.

Oy Hansea dc:s resultat under år 2020 var -31 478,79 euro, vilket är klart under målet.

Användningsgraden (79,2 %) för Hangö Hyreshus Ab:s bostäder stannade klart under målet.

Koncerndirektiven och förvaltningsstadgan har godkänts i stadsfullmäktige 23.5.2017.

Övriga allmänna mål som ställts på koncernbolagen anses ha förverkligats.

Revisionsnämnden konstaterar Ab Hansea dc:s räkenskapsperiods märkbara underskott, särskilt i relation till bolagets omsättning. Räkenskapsperiodens underskott hänför sig till bortfallet av intäkter från reseförsäljning, vilka enligt de uppgifter revisionsnämnden anhållit inte förväntas återkomma då pandemin lättar, till följd av ändringar inom branschen. Bolaget har under perioden investerat i uppdatering av internet-sidorna, vilket ökar avskrivningarna märkbart fr.o.m. räkenskapsperioden 2020. Enligt revisionsnämndens mening var internet-sidornas uppdatering även rätt dyr. Revisionsnämnden fäster även uppmärksamhet vid bolagets svårighet att nå det uppsatta målet av en balanserad ekonomi bl.a. som följd av tidigare nämnda aspekter och efterlyser åtgärder av bolaget för att anpassa ekonomin till en hållbar nivå. Revisionsnämnden föreslår att överväga bolagets nedläggning och förflyttning av funktionerna under stadens regi.

Revisionsnämnden ställer som fråga vad stadens strategiska mål med Hangö Hyreshus är, t.ex. i hänförelse till ökningen av stadens invånartal. För Hangö Hyreshus har som mål angivits en uthyrningsgrad om 95 %, revisionsnämnden fäster uppmärksamhet vid att man inte formulerat kvalitetsmässiga krav på bolaget t.ex. gällande bostädernas skick, vilket kunde påverka uthyrningsgraden.

4. Övrigt

Målformuleringsprocessen

Revisionsnämnden anser att man vid budgeteringskedet även framöver bör fästa uppmärksamhet vid skapandet av prestationer och mätare på så vis att de ger möjligast bra bild av tjänsternas kvantitativa och kvalitativa målförverkligande.

Förverkligandet av de strategiska målsättningarna

Revisionsnämnden anser att man i budgeteringskedet särskilt bör se till att de mål som läggs upp går att härleda till stadens strategi.

Fortfarande borde man, enligt revisionsnämndens mening i stadens bokslut redogöra för utfallet av de strategiska målsättningarna.

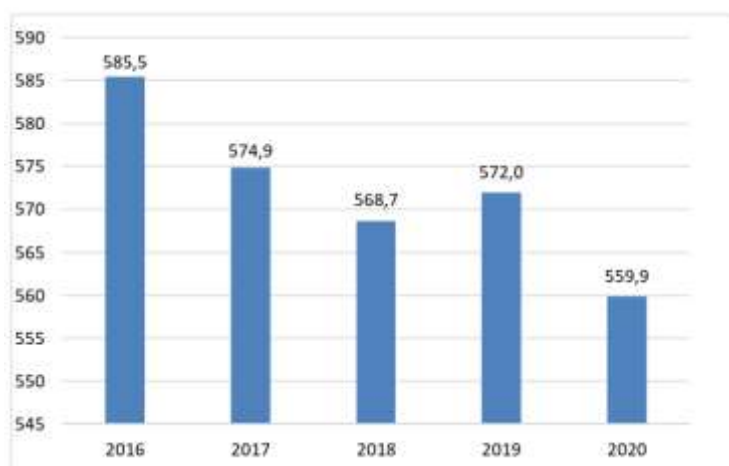
Av Välfärdscenter-projektet är ännu ogenomfört en del av hotellutrymmena samt den till projektet med avtal bundna infrastrukturen. För strategins fullföljelse är en central målsättning ökningen av invånarantalet, iom. vilket bl.a. utbudet på tomter borde ökas.

Järnvägens tunnelprojekt har ansträngt investeringsresurserna och framöver kommer även delar av övergångsbron att komma att genomföras. Vid projekt som berör trafikleder bör i ett alltmer ansträngt ekonomiskt läge noga övervägas hur dessa påverkar trafikens genomströmning och säkerhet samt saneringsskuldens amortering.

Personalen

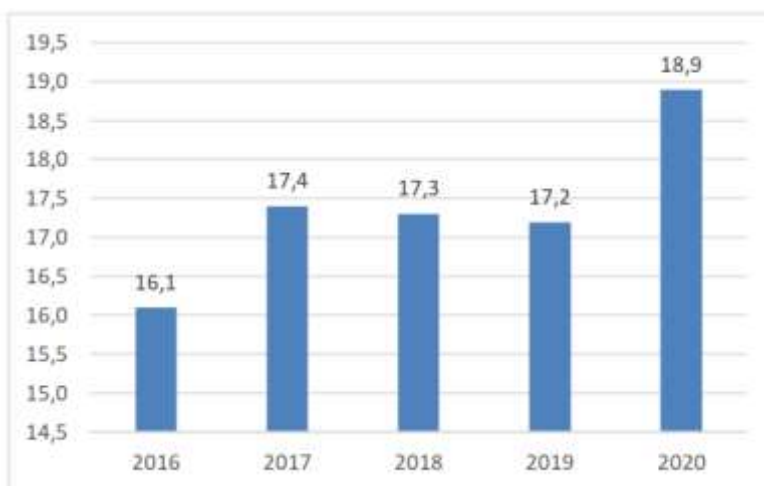
Personalens antal minskade enligt bokslutets uppgifter med 30 personer jämfört med fjolåret och uppgick till 593 personer. Personalkostnaderna hölls i linje med fjolåret och var 28,8 milj. € i bokslutet 2020.

Årsverken

Räknat i årsverken (hela personalen) har personalresurserna minskat med ca 12 årsverken (-2,1 %) från föregående år.

Sjukrelaterad frånvaro

Sjukrelaterad frånvaro var under år 2020 i genomsnitt 18,9 kalenderdagar per årsverke, dvs en ökning jämfört med fjolåret. Corona-epidemin torde ha påverkat detta. Enligt Arbetshälsoinstitutets uppgifter var sjukrelaterade frånvaron i kommunerna år 2019 i genomsnitt 16,5 dagar.

Övrigt

Staden köper räddningstjänster av Västra Nylands Räddningscentral. Revisionsnämnden ställer som fråga på vilket vis stadens övervaknings arrangerats, för att säkerställa att man får den service för vilken man betalar åt Räddningscentralen?

Samägda projekt borde enligt revisionsnämndens uppfattning övervägas noggrant, alla aspekter som hänför sig de samägda projekten bör beaktas, så att Hangös servicenivå inte sjunker som följd av kommunsamarbetet.

Revisionsnämnden framhåller som sin uppfattning att till den del i denna utvärderingsberättelse inte annat nämnts, har man inom organisationen vidtagit sakenliga åtgärder med anledning av påpekanden i tidigare års utvärderingsberättelser.

5. Sammandrag

Sammantaget kan konstateras att såväl Hangö moderkommuns som kommunkoncernens ekonomiska läge förbättrades från det föregående året. Räkenskapsperiodens resultat för staden var ett överskott om 4,5 milj. €, medan kommunkoncernens resultat uppvisade ett överskott om 7,03 milj. €.

Vid analysen av räkenskapsperiodens resultat bör dock beaktas statens stöd till kommunsektorn som följd av Covid-pandemin, som har haft en märkbar inverkan på resultatformuleringen.

Enligt kommunallagen bör kommunkoncernen balansera sin ekonomi. Stadens kumulativa överskott är 11,47 milj. €, dvs 1.417 €/invånare. Koncernens kumulativa överskott är i sin tur 19,8 milj. €, dvs 2.450 €/invånare.

Driftsekonomin utföll för hela stadens del bättre än budgeterat uppvisande ett budgetutfall om 94 procent, vilket innebär en underskridning av anslagen om ~3,19 milj. euro.

Staden genomförde under perioden investeringar för ca 4,65 milj. €, vilket motsvarar ett utfall om 89 % av de budgeterade investeringarna. För investeringarna har redogjort noggrannare i bokslutet. Märkbare överskridningar av anslagen fanns inte.

Stadens skuldbörda har under 2020 minskat med 2,9 milj. €. Vid årets slut var skuldbördan 61,4 milj. €, dvs 7.599 €/invånare. Minskningen av stadens invånarantal innebär att mängden lån per invånare inte minskat i samma relation som hela skuldbördans minskning. Hela Finlands kommuners medeltal 2019 var 3.342 €/invånare, således är Hangös läge mycket sämre än medeltalet.

Koncernens skuldbörda var 76,2 milj. €, vilket motsvarar 9.429 €/invånare. Landets kommuners medeltal 2019 var 7.084 €/invånare.

Oberoende av situationen förorsakar Hangö stads och dess koncerns jämförelsetal inte det i kommunallagen angivna utvärderingsförfarandet. Enligt revisionsnämndens uppfattning är det fortfarande viktigt att balanseringen av ekonomin fortsätter målmedvetet i syfte att uppnå en stadigvarande balans och för att avvärja hotet som utvärderingsförfarandet utgör. Gällande "kriskommuns kriterierna" som kommer att förnyas borde staden enligt revisionsnämndens mening förbereda sig för de nya utvärderingskriterierna genom att formulera ekonomiska och verksamhetsmässiga mål för koncernsamfunden, genom vilka man kommer åt att påverka de lagstadgade kriteriernas utfall på koncernnivå.

De av fullmäktiges stipulerade verksamhetsmässiga målen har huvudsakligen uppnåtts.

Enligt revisionsnämndens mening finns det fortfarande att förbättra på tillämpningen av koncerndirektivet i koncernbolagen samt gällande koncerntillsynen. Revisionsnämnden fäster uppmärksamhet vid fallet i koncernbolaget under perioden, varmed man i Hangö Hamn var tvungen att genomföra en specialrevision och som även medförde till att ansvarsfrihet inte beviljades åt bolagets verkställande direktör och styrelse vid bolagsstämman. Fallet påvisar att den interna kontrollen och speciellt hanteringen av jävsfrågor varit bristfällig.

Koncernledningen har inte sett till att man i bolaget beaktat uppkomsten av intressekonflikter och således försummat sin uppföljningsuppgift.

Koncernsamfunden har inte till alla delar uppnått de uppsatta målen. Koncernens målformulering, styrningen samt tillsynen bör framöver riktas mer uppmärksamhet, så att man via de uppsatta målen möjligast bra kommer åt att påverka koncernens nyckeltals gynnsamma utveckling och därmed undvika ett kommunallagsenligt utvärderingsförfarande.

Till den del som i denna utvärderingsberättelse inte annat konstateras anser revisionsnämnden att man skridit till sakenliga åtgärder beträffande konstaterandena i utvärderingsberättelsen för år 2019.

Revisionsnämnden föreslår att fullmäktige begär in av stadsstyrelsen en kommunallags enlig utredning över åtgärderna som förorsakas av utvärderingsberättelsen till fullmäktiges förfogande tom. slutet av september före behandlingen av årets budget.

I Hangö den 31.5.2021

Yrjö Sahlstedt
ordförande

Marko Reitamaa
viceordförande

Mona Nyström-Hansen
medlem

Marie Koskinen
medlem

Timo Riikkilä
medlem

Esko Tolvanen
medlem

Katja Mäkelä
medlem